

Viljar Peep, Heddi Lutterus
Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Meie: 10.02.2023 nr 12-1/2023-004-1

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: info@just.ee

Märgukiri

Maksejõuetuse teenistuse juhataja ehk pankrotiombudsman pöördub Teie poole tähelepanekutega, mis puudutavad pankrotiseaduse § 59 (*pankrotihaldurite nimekiri*) täitmist Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kutsekogu juhatuse eestvedamisel ning maksejõuetusaju menetlevate pankrotihaldurite, haldusorganite ja kohtute töö koormust aastal 2023.

Vastavalt PankrS § 59 lg 2 punktile 7 peab Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kodulehel avalikult st avalikkusele, võlausaldajatele, võlgnikele, järelevalveorganitele, kohtule, meediale jne nähtavad olema andmed pankrotimenetluste kohta, milles konkreetne isik on kinnitatud pankrotihalduriks.

Seda õigusnormil hetkel ei täideta. Samas kaalutlusõigus õigusnormi kohaldamata jätmiseks puudub.

PankrS § 59 lõike 3 kohaselt on nimekirja pidaja Koda ning nimekirja kantud pankrotihaldur peab tagama esitatud andmete õigsuse. Koja kodulehel esitatud informatsioon peab olema tõene, täielik ja korrektne reaajas. Olukorras, kus pankrotihaldur konkreetsetes pankrotimenetlustes vahetub, peab vastav muudatus olema samuti avalikkusele, sh võlausaldajatele ja järelevalveorganitele koheselt nähtav Koja kodulehel. See kehtib ka vandeadvokaadist ja vandeaudiitorist pankrotihaldurite andmete osas.

Leian, et kohtul ja maksejõuetuse teenistusel olles võlausaldajate rollis avalikku uurimist läbi viimas on õigus aru saada, kuidas on võimalik Eestis kiiresti leida ausat, kõlbelist, erialateadmistega sõltumatut ja erapooletut pankrotihaldurit ning esitatud pankrotihaldur kinnitada vastavalt PankrS § 61 lg 4 toodud nõutele konkreetsesse menetlusse või mitte ning kui koormatud on konkreetne pankrotihaldur konkreetset ajahetkel juba käimasolevates pankrotimenetlustes. Kohtud ja maksejõuetuse teenistus ei peaks üks haaval pankrotihaldureid tülitama ja neid tööd tegema veenma. Sel juhul on meil süsteemis probleem.

Ühtlasi juhin antud teema valguses tähelepanu asjaolule, et jätkuva majanduslanguse ja -kriisi tingimustes on kohtutele esitatud avalduste arv ehk mistahes maksejõuetuse liiki puudutavate menetluste arv juba märkimisväärselt kasvanud ning kasvab sel aastal veelgi. Füüsiliste isikute statistika näitab tugevat kasvutrendi, sh ka nende isikute, kes on samaaegselt äriühingute

omanikud või juhatuse liikmed. Eestis on kohtute järelevalves juba üle 550 juriidilisest isikust pankrotivõlgniku menetluse. Igas kalendrikuus lisandub üle 300 likvideerimiskande, millest varasema trendi põhjal võivad üle poole asjadest lõppeda pankrotiavalduste esitamisega ja omavad tugevat potentsiaali lõppeda raugemisega teisel poolaastal. See võib halvimal juhul tähendada umbes tuhandet lisanduvat menetlust sel aastal. Igas menetluses peab kohus ja alates 01.01.2023 ka maksejõuetuse teenistuse juhataja leidma ausa, kõlbelise, sõltumatu, võlgniku äri iseärasusi tundva professionaalse ametiisiku ehk pankrotihalduri ning see ülesanne oli maksejõuetusi menetlevate kohtute hinnangul juba 2022.a väga raske, rääkimata hetkeseisust.

Ajutise halduri ja pankrotihalduri tunnitasu on hetkel 174 eurot sh käibemaks - seda kas riigi vahenditest avalikus uurimisena või võlausaldajate taskust tavalises pankrotimenetluses. Keskmine menetlus maksab umbes 7000 eurot. Kuna seadusandja on ette näinud, et avaliku uurimisena tuleb muuhulgas läbida ka kõik pankrotimenetluse etapid lisaks haldusmenetluses ja korrakaitseseaduses toodud võimalikele toimingutele ning koostööle uurimisorganitega, siis pankrotihaldurilt esialgselt saadud kalkulatsioonide kohaselt (mille nad peavad esitama kohtule ja maksejõuetuse teenistusele arvamuse avaldamiseks või kinnitamiseks) soovitakse riigilt (maksejõuetuse teenistuse kaudu) saada ühes asjas töötasuna vähemalt 20 000 eurot. Pean siinkohal vajalikuks poliitikakujundaja ja seadusandjaga üle täpsustada, kas see oli menetluse mõte, sest pankrotiseaduse muutmise seaduse seletuskirjas selle kohta infot ei ole.

Loodan, et esitatud tähelepanekud on piisavalt olulised, et neile koostöös leida väga kiired lahendused.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Signe Viimsalu
maksejõuetuse teenistuse juhataja
627 41 06